

nieuwsbrief

oktober 2022

ivn natuur
educatie
Assen

1) Van de redactie:

Ja dat de herfst nu duidelijk aanwezig is blijkt ook nu heel duidelijk uit de ingezonden stukken, de kleuren spatten ervan af.

2) Agenda

- Donderdag 3 november / zaterdag 12 november

- Herfstwandeling landgoed Overcingel

Het is herfst! Bomen verkleuren en laten hun bladeren vallen terwijl de eekhoorns op landgoed Overcingel nog druk bezig zijn hun wintervoorraad aan te vullen. De geur van paddenstoelen hangt in de lucht, dit is een prachtige tijd voor een wandeling over het landgoed. Deskundige gidsen van de **Stichting het Drentse Landschap** nemen je mee en vertellen tijdens de excursie over bijzondere bomen en herfstvruchten die hier te zien zijn.

Aanmelden voor deze wandeling is noodzakelijk.

In de tuin van het landgoed is tevens de fototentoonstelling te zien Veranderend landschap met werk van fotograaf Sake Elzinga.

Bezoek je de tuin op eigen gelegenheid dan heb je een wandelkaart nodig.

Aanmelden is noodzakelijk en kan via de onderstaande knop. Kijk van te voren wel even goed voor welke dag je je aan wilt melden. Beide data 3 en 12 november staan apart genoemd op onze activiteitenpagina www.drentslandschap.nl/activiteiten

Na aanmelden ontvang je een mail met de exacte startlocatie. Geen mail ontvangen? Check dan even je spambox.

- Zaterdag 5 november - Natuurwerkdag 2022 in de DCA-tuin

Zaterdag 5 november neemt IVN Assen deel aan de landelijke Natuurwerkdag. We gaan die dag de DCA-tuin winterklaar maken zodat we in de wintermaanden geen onderhoud hebben. In de loop van dit jaar heeft zich een vaste groep vrijwilligers gevormd die 1 x in de 2 weken enthousiast de tuin bewerken. En dat heeft zijn resultaat, de tuin ziet er verzorgd uit en er zijn meer wilde planten dan vorig jaar te zien. In 2023 starten we weer in het voorjaar.

Via de link <https://www.natuurwerkdag.nl/klus/duurzaamheidscentrum-assen/2022-11-05> kun je je aanmelden voor deelname. De site houdt het aantal deelnemers bij. Meld je tijdig aan om verzekerd te zijn van een plaatsje.

We beginnen 's ochtends om 9.30 uur en stoppen om 12.00 uur. Koffie en thee staat klaar en na 12.00 uur is er voor alle deelnemers een lunch in de Bosrandzaal.

Na de lunch is er gelegenheid om **de film The Biggest Little Farm** te zien. Een film over een koppel dat een dor en uitgeput stuk land koopt en daar een bloeiend zelfregulerend ecosysteem wil realiseren. Door de jaren heen ontdekken ze dat elk beestje en plantje zijn deel heeft in de natuur. Een prachtige film die diverse prijzen heeft gekregen.

Kun je 's ochtends niet komen, maar wil je de film graag zien dan ben je welkom. Stuur dan een mail naar ivn-assen@hotmail.com dan weet ik hoeveel mensen er 's middags zijn. Wil je er zeker van zijn dat je die dag kunt meehelpen meld je dan aan via de website. Tot 5 november!

- Dinsdag 8 november - Ledenvergadering IVN (thema deel ook voor KNNV leden)

Op dinsdag 8 nov. om **19.30** uur is de IVN ledenvergadering. Deze vindt plaats in het Duurzaamheidscentrum. In deze vergadering wordt o.a. de begroting voor 2023 vastgesteld. IVN leden krijgen de agenda voor deze bijeenkomst via de mail.

Om **20.30** uur is een lezing over **“Is iedereen in Drenthe blij met de bever?”** Deze lezing is ook voor KNNV leden toegankelijk. Sinds de herintroductie van de bever in Drenthe in 1988 is de

populatie behoorlijk toegenomen. Men schat dat er in Groningen en Drenthe samen nu ongeveer tweehonderd bevers zijn.

Natuurorganisaties en natuurliefhebbers zijn hier natuurlijk blij mee, maar er zit ook een keerzijde aan het succes van het grootste knaagdier van Europa.

Beverdeskundige Cindy de Jonge licht dit toe na de pauze.

- Zaterdag 12 november - Excursie Herfsttinten en Paddenstoelen

We nodigen iedereen uit voor een wandeling met het thema 'Herfsttinten en Paddenstoelen'. De wandeling wordt georganiseerd op **zaterdag 12 november om 10 uur**. We starten vanaf de parkeerplaats Kampsheide. De excursie gaat zo'n 3 uur duren en wordt georganiseerd door de Paddenstoelen en Natuurfotografie werkgroepen samen. Paddenstoelen zijn ideaal voor macrofotografie dus neem de benodigde lenzen, kniematje, lampje en statief mee.

Het zou mooi zijn als we van elkaar meer kennis opdoen over de vele soorten paddenstoelen en ook dat we met elkaar kunnen delen hoe de beste, mooiste foto's gemaakt kunnen worden. En natuurlijk genieten van de natuur en vele mooie foto's gaan maken.

Henk Blouw

De locatie coördinaten:

Coördinaten

WGS	52.99331 6.62413
WGS	N 52°59.599' E 6°37.448'
WGS	N 52°59'35.9" E 6°37'26.9"
UTM	32U 340542 5874167
MGRS	32U LD 40542 74167
QTH	J032hx48
RD	238050 556974
UTM32	340542 5874167
GK3	2541948 5873620

kaartje van de locatie:

- Dinsdag 15 november - Lezing over haviken in Drenthe

Op uitnodiging van IVN-KNNV Assen houdt vogelkenner Willem van Manen op dinsdag 15

november om 19:30 uur een lezing in het

Duurzaamheidscentrum in Assen. Willem van Manen kan enthousiast vertellen over 40 jaar onderzoek aan Drentse haviken. Waarom ging het vanaf de jaren zeventig van de vorige eeuw zo goed met de haviken? En waarom is het aantal in Drenthe nu gedaald tot ongeveer een derde van de piek in de negentiger jaren?

Willem van Manen doet een poging dit mysterie te ontrafelen. Hij schetst het effect - door de jaren heen - van het verbod op pesticiden, de ontwikkeling van de bossen in Drenthe en het

voedselaanbod. Allemaal van invloed op het leven van deze machtige roofvogel.

Deelname is gratis voor leden van IVN-KNNV Assen en kost €5,- voor niet-leden.

Aanmelden via activiteiten@ivnassen.nl.

Datum en tijdstip: dinsdag 15 november 2022 om 19:30 uur

Locatie: Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, 9401 SL Assen

Aanmelden: activiteiten@ivnassen.nl

Kosten: gratis voor leden IVN-KNNV Assen en € 5,- voor niet-leden

- Oproep

Het was het afgelopen jaar een komen en gaan van vrijwilligers voor het IVN/KNNV. Hierdoor zijn wij nu op zoek naar enthousiaste vrijwilligers voor de volgende functies:

- Bestuursleden

We zoeken o.a. een penningmeester voor de KNNV en algemene bestuursleden voor beide verenigingen.

Het gezamenlijk bestuur komt ongeveer één avond per maand in Assen bijeen om alles wat met het IVN-KNNV heeft te maken in goede banen te leiden. We bespreken dan o.a. ingezonden brieven en verzoeken, de activiteiten, de ledenadministratie en de financiën. Als je geïnteresseerd bent loop je eerst een tijdje mee om te kijken of het wat voor je is en welke taken of activiteiten je leuk vindt.

- Redactie Nieuwsbrief

Voor onze maandelijkse Nieuwsbrief zoeken we redactieleden.

De Nieuwsbrief verschijnt elke maand en praktisch alle kopij wordt door diverse partijen binnen en buiten de vereniging aangeleverd. Er moet alleen een mooi en duidelijk geheel van worden gemaakt, waarbij de redactie ook een stem heeft.

- Werkgroepleden

Verder zijn momenteel de werkgroepen Scharrelkids (8-12j) en Insecten, spinnen en ongewervelden in oprichting. Lijkt het je leuk om een paar keer per jaar activiteiten te organiseren voor deze (of andere) werkgroepen, laat het dan ons dan weten

Belangstellenden kunnen een mail sturen naar voorzitter Frank Huisman: voorzitter@ivnassen.nl.

Bellen mag ook ('s avonds): 06-25167246

3) Verslagen van afgelopen activiteiten

Verslag paddenstoelen wandeling Asserbos

Op zaterdag 15 oktober hadden maar liefst 30 belangstellenden zich aangemeld voor de eerste van twee paddenstoel wandelingen die we dit jaar organiseren. Het was droog, maar het had de voorgaande dagen geregend, ideale omstandigheden voor deze activiteit dus!

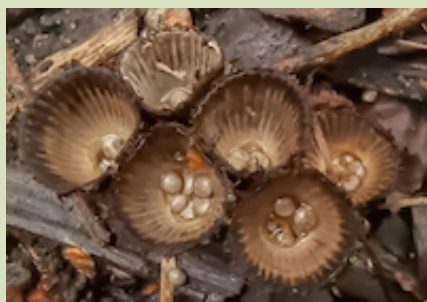
De drie gidsen (Alex Knipping, Akkie vd Made en Frank Huisman) gingen ieder met tien mensen op pad. Of ze wat gevonden hebben kunt u in dit verslag ontdekken.

Er werden diverse bijzondere soorten gevonden, zoals deze **knolhoningzwam**

Op oude stelen van de ridderzuring troffen we **groot kalkschuim** aan, een slijmzwam die zich kan verplaatsen!

Een deelnemer was erg scherp en wees ons op deze **gestreepte nestzwammetjes**.

Elk "nestje" is nog geen cm breed!

Deze **biefstukzwam** zit op een eik aan de Bosrand, even voorbij het hek aan de westelijke zijde van het Duurzaamheidscentrum.

Ook deze **eikhaas** zit aan de Bosrand .

Langs een zijpad rond de vijver bij de kinderboerderij zagen we diverse exemplaren van de **paarse schijnridderzwam**.

Aan de Touwslagerslaan staan vele licht giftige **heksenschermpjes**

De deelnemers waren na een tijdje niet meer te stoppen.

In de Nieuwsbrief van november a.s. kun je het verslag lezen van de paddestoelen wandeling
Landgoed Overcingel

Beste mensen.....

4) Waarnemingen

- Herfst op Ameland

Impressies van de vakantie van Hero Moorlag kun je bekijken op:

<https://youtu.be/6UjedlaZAsY>

- Peelo in het Groen September.

September was nog warm en droog maar het veranderde ook snel naar nat en koud.
Het najaar is een feit en de herfst is overal zichtbaar in de wijk als je nog buiten durft te lopen.
Ik zag nog veel bloeiende planten voor ze door de maaiers werden gekortwiek.

De laatste bloeiers waren veel Jakobskruid 2e bloei na het maaien 1e ronde. Verder nog,
Rode klaver, Oranje havikskruid, Vertakte leeuwentand, Haagwinde,
Riet, Boerenwormkruid, Duizendblad, Akkerdistel, Harig wilgenroosje,
Harig knopjeskruid, Gewoon biggenkruid, Late guldenroede, Vijfdelig
kaasjeskruid, Perzikkruid, Klein streepzaad, Vlasbekje, Teunisbloem,
Bijvoet, Spies melde, Luzerne, Smalle weegbree, Dotterbloem,
Paardenbloem, Varkensgras, Scherpe boterbloem, Zwarte mosterd,
Kamille, Canadese fijnstraal, Groot nagelkruid, Keizerskaars, Vogelwikke,
Muskuskaasjeskruid, enz.

Blauwe knoop

Klimop

Een van de weinige planten die in september begint met bloeien is de klimop, In de klimop kunnen veel insecten nog wat nectar halen en worden dan ook goed bezocht door vele soorten insecten. In de tuinen bloeiden nog de Vlinderstruik, en de Sedum soorten begonnen ook te bloeien, de Herfsttijloos heb ik ook in diverse tuinen zijn bloeien een mooi bolgewas die in de herfst bloeit.

We zagen de laatste vlinders en libellen nog vliegen. De amfibieën gingen naar hun

winterslaapplaats of zijn nog onderweg het water is nog lekker warm in deze tijd.

Slakken zie je nog kruipen dankzij het vochtige weer maar als het nog een beetje kouder wordt gaan deze ook in winter rust.

Rode weglak

De spinnen die het meeste opvallen in de herfst kom je nog in vele soorten tegen in Peelo.

Rond de vijver langs de weg Peelo zag bruine ratten maar ook een wezel. De wezel eet ratten maar te veel ratten in de buurt betekent ook dat er veel voedsel is en meestal zijn dit menselijke voedselresten.

Boven de vijvers vloog ook weer een IJsvogel.

Door de regen die gelukkig is gevallen zie je overal weer paddenstoelen uit de grond schieten, maar kijk ook op bomen, houtsnippers, grassen overal groeien paddenstoelen, zwammen of schimmels. Het beste voorbeeld is wel meeldauw op de eikenbladeren die wit kleuren en

Esdoornvlekkenzwam ook wel inktvlekken ziekte genoemd met zwarte vlekken op Esdoorn.

De paddenstoel van het jaar de Vliegenzwam ben ik nog maar tweemaal tegengekomen, maar nog niet in Peelo. Blijf naar ze uitkijken tot de volgende maand.

Groeten **Johan Scheeres**.

Gebundeld netpluimpje

Zondag 9 oktober fietste ik naar het bos van het Landgoed De Schipborg en speurde daar enkele uren met weinig succes naar interessante onderwerpen. Gelukkig zag ik vrij snel na aankomst onder een struik een tak liggen met daarop een 'verdachte' uitstulping. Bij nadere bestudering bleek het een verzameling sporenlichamen op haardunne steeltjes te zijn. Het zou het gebundeld netpluimpje kunnen zijn, maar er zijn

nog enkele andere netpluimpjes die er sterk op lijken. Toen ik dit slijmzwammetje vond waren de sporenlichamen nog bijna wit, twee uren later waren ze al lilapaars verkleurd. Nieuwsgierig stapte ik de volgende ochtend weer op de fiets, hoe zou het zwammetje er nu uitzien? Bijna zwart dus! De netpluimpjes groeien op dood hout, worden 6-20 mm hoog, en het rijpingsproces gaat dus bijzonder snel.

Dennenvoetzwam

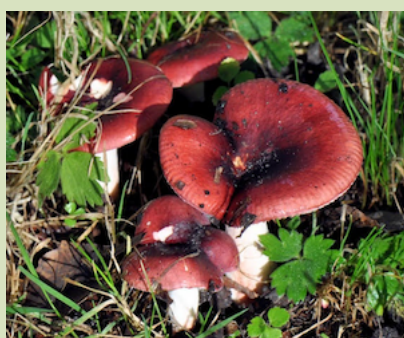
Op een stobbe bij Kampsheide zag ik deze mooie dennenvoetzwam. Het tot 30 cm brede vruchtlichaam verschijnt in de nazomer of herfst en is eerst fluwelig geel. De hoed wordt binnen enkele weken donkerder, tot zwart, met eerst nog een zwavelkleurige rand. Later wordt het vruchtlichaam helemaal zwart en hard.

Gekraagde aardster

Deze gekraagde aardster werd gespot in het bos bij het Noordsche Veld (niet ver van de Natuurplaats Noordsche Veld). Deze meest algemene aardster is te herkennen aan de komvormige kraag met daarop een licht grijsbruin bolletje. Aardsterren zijn buikzwammen, ze beginnen als een bolletje dat bestaat uit twee lagen. Bij het uitgroeien splijt de buitenste laag stervormig open en klapt naar

buiten waardoor het bolletje zichtbaar wordt. De rijpe sporen worden door de mondopening naar buiten gewerkt.

Zwartpurperen russula

De zwartpurperen russula verschijnt vooral in de herfst, soms iets vroeger. Deze algemene soort groeit langs paden en lanen bij loofbomen, vooral eiken en beuken. In dit geval is dat het fietspad tussen Kampsheide en het Tumulibos. De donkerbruinpaarse hoed (Ø 4-10 cm) heeft een donker (verdiept) centrum en vaak een golvende rand.

In het essenbos tussen Spoorpad en Houtlaan staan honderden van deze Grote oranje **bekerzwammen**, van een halve tot wel 10 cm groot. Dit, nadat afgelopen jaar veel essen geveld zijn wegens de essentakziekte. Een zuchtje wind zorgde vandaag voor wolken sporen. Het gekke is dat je bij deze zwammen niet kunt zien waar de sporen vandaan komen.

Ton van de Vis

EINDE NIEUWSBRIEF

De redactie

Ton de Vis en Theo de Grijs

Kopij voor de volgende Nieuwsbrief vóór 22 november 2022 sturen naar:

nieuwsbrief.ivn.knnv@gmail.com

KNNV afd.Assen

Secr. Henk Blouw

secr_assen@assen.knnv.nl

IVN Assen

Secr. Herman Spoelstra

secretaris@ivnassen.nl